

Број/Број: 03/1-50-14-7-8/11
Сарајево/Sarajevo, 23.11. 2011. godine

PREDMET: Informacija o održanom sastanku s predstavnicima bh. institucija koje učestvuju u protuminskim akcijama u BiH

Dana 19. 10. 2011. u zgradi PSBiH rukovodstvo Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH održalo je interresorni sastanak s nadležnim bh. državnim tijelima i predstavnicima Ambasade SAD-a u BiH u vezi s unapređenjem deminiranja u BiH. Sastanku su prisustvovali predstavnici:

- Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH: Dušanka Majkić, predsjedavajuća, Borjana Krišto, prva zamjenica predsjedavajuće, i Šefik Džaferović, drugi zamjenik predsjedavajuće, Željko Grubešić, stručni savjetnik, i Jovica Katić, stručni saradnik;
- Ministarstva civilnih poslova BiH: Franjo Markota, pomoćnik ministra,
- Komisije za deminiranje BiH: Mustafa Pašalić, Aleksandar Damjanac i Zlatko Horvat, članovi Komisije,
- BHMАC-a: Dušan Gavran, direktor, i Husein Orahovac, pomoćnik direktora
- Оружаних снага (OSBiH): general-major Rizvo Pleh i general-major Ante Jeleč, pukovnik Željko Šinik i pukovnik Miljan Janković,
- Ambasade SAD-a u BiH: Steeve Gelan, Anna Radivilova i Amel Fako.

Dušanka Majkić, predsjedavajuća Komisije, u uvodnom dijelu naglasila je ciljeve sastanka nakon čega su učesnici sastanka iznijeli stanje, probleme i moguća rješenja u ovoj oblasti.

Naglasila je da je održavanje sastanka i razgovor o aktivnostima koje su realizirane u sektoru deminiranja i protuminskih akcija u BiH izuzetno značajni. Ujedno, ovim sastankom krenulo se u konkretnu realizaciju zaključaka sa 6. sjednice Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH koji se odnose na rezultate radionice o temi: „Zakonodavni okvir, nadležnosti i planovi institucija BiH u oblasti odbrane i sigurnosti“, održane u Tesliću 19. i 20. septembra 2011., te rješavanje aktuelnih problema u odnosima BHMАC-a s ITF-Povjereničkim fondom za deminiranje.

Borjana Krišto i **Šefik Džaferović** također su u razgovoru s predstavnicima bh.institucija naglasili da je neophodna međusobna saradnja i aktivnosti iz kojih će se tačno znati šta su čije nadležnosti. Pozvali su sve na zakonitost te insistirali na pripremi rješenja koja će unaprijediti stanje u ovoj oblasti.

KOMISIJA ZA DEMINIRANJE BiH

Mustafa Pašalić, predsjedavajući Komisije, izrazio je zadovoljstvo organizacijom sastanka te je naglasio sljedeće:

- Probleme s ITF-om koji, po njegovom mišljenju, treba da budu riješeni transparentno i u duhu memoranduma koji je potpisalo Ministarstvo civilnih poslova BiH s ITF-om,
- Rezultate sastanka Upravnog odbora ITF-a iz novembra 2010. kada su prvi put prisustvovali sastanku u svojstvu članova Komisije,
- Rezultate sravnjavanja baze podataka o deminiranim površinama između BHMAC-a i ITF-a te je tražio objašnjenje od direktora BHMAC-a o suštini tog procesa.

Dalje je naglasio da je otvoren problem nepotpisivanja memoranduma između Ministarstva civilnih poslova BiH i ITF za period 2008.-2011. godina što neposredno utiče i na njihove aktivnosti i status u Upravnom odboru ITF. Ako se memorandum ne potpiše, novčana sredstva namijenjena BiH bit će plasirana na druga područja kao što su Libija, Azerbejdžan i druge zemlje.

Pašalić je ukazao i na činjenicu nerazumijevanja procesa kojim Komisija za deminiranje nadzire rad BHMAC-a i da je često u praksi obrnuta percepcija pojedinca i direktora BHMAC-a. Naglasio je da Komisija neće biti servis BHMAC-a.

Izložio je i planove rada Komisije u budućnosti, nužnost pripreme prijedloga zakona o protuminskim akcijama, potrebi organiziranja donatorske konferencije u BiH te učešće Komisije u radu međunarodnih konferencija gdje pojedinci iz MVPBiH uzimaju sebi za pravo da neovlašteno predstavljaju BiH tokom skupova na kojima se razgovara o deminiranju u BiH i JI Evropi.

Zaključio je da bi bilo dobro prepoznati prioritete koji utiču na siguran život u okruženju i da treba staviti poseban akcenat na humano deminiranje, te da svi akteri ovog sastanka zauzmu jedinstven stav kada je u pitanju komunikacija s ITF-om.

Zlatko Horvat, član Komisije, naglasio je da i dalje treba imati na umu da iza ITF-a stoji Vlada SAD-a i da Komisija nema uticaja na donatore. Rekao je da je izvjesno da će SAD još jedno vrijeme ostati uz ITF i podržati ga u mjeri koliko bude ispunjavao postavljene ciljeve. Insistirao je na tome da red prioriteta u deminiranju određuju bh.institucije.

BHMAC

Dušan Gavran, direktor BHMAC-a, prezentirao je rezultate protuminskih akcija u BiH, probleme u koordinaciji između institucija i organizacija koje učestvuju u procesu deminiranja, saradnji sa OSBiH koju je ocijenio dobrom te o tehnikama rada u procesu deminiranja.

Naglasio je razloge kašnjenja u provođenju strategije deminiranja 2009.-2019. te probleme u odnosima Komisije za deminiranje BiH-BHMAC-Ministarstvo civilnih poslova BiH i ITF.

Probleme nastale s ITF-om ocijenio je problemima administrativne prirode koji su produkt nedostatka novca, što u konačnici predstavlja i osnovni problem u procesu deminiranja u BiH.

Direktor Gavran objasnio je proceduru sravnjavanja podataka BHMACH-a s ITF-om gdje je potvrdio da je u potpunosti upoređena kvadratura deminirane površine u BiH te da se podaci ITF-a i BHMACH-a u tom segmentu slažu, ali da on ne zna na koji način i gdje su potrošena novčana sredstva od 158 miliona američkih dolara koje je od 1998. do 2011. prikupio ITF.

Osvrnuo se i na utrošak donatorskih sredstava koje Evropska unija i Evropska komisija daju BHMACH-u što u ovom trenutku puno znači za BHMACH. Zaključio je time da BHMACH nema dovoljno finansijskih sredstava za planirane aktivnosti i da se o tome mora ozbiljno razgovarati.

Još je naveo da je, kada je u pitanju uništavanje kasetne municije, Norveška narodna pomoć napravila procjenu situacije i osigurala finansiranje ovog procesa, te da sada BHMACH radi na izradi SOP-ova u vezi s tim.

MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA BiH

Franjo Markota, pomoćnik ministra, osvrnuo se na probleme finansiranja protuminskih akcija. Naglasio je da je ITF pomogao Bosni i Hercegovini činjenicom da su članovi Komisije za deminiranje BiH ušli direktno u sastav Odbora donatora ITF. Treba insistirati na tome da odluke Odbora donatora budu u funkciji protuminskih akcija. Vladi SAD-a svi dugujemo zahvalnost za uložena sredstva, s obzirom da je ona do sada bila jedan od najvećih donatora.

Podsjetio je da je Zakon o deminiranju, koji je trenutno na snazi, donesen 2002. godine, te da je do njegovog donošenja protuminske akcije u BiH vodio UNDP. Ocijenio je da novi Zakon o protuminskom akcijama u BiH treba prevazići sve postojeće teškoće kroz rješenja Zakona o deminiranju u BiH, koji je nazvao prevaziđenim.

Insistirao je na daljnjoj koordinaciji i saradnji bh.insitucija u procesu deminiranja.

ORUŽANE SNAGE BiH

General-major Rizvo Pleh, zamjenik načelnika Zajedničkog štaba OSBiH, objasnio je kojim procedurama i normama OSBiH ispunjavaju svoje obaveze u procesu deminiranja.

OSBiH nemaju problema u komunikaciji s BHMACH-om, ali imaju problema s opremom, u prvom redu zaštitnim prslucima, vezirima na kacigama, detektorima i terenskim vozilima. Naveo je činjenicu da je otpušten veliki broj vojnika deminera koji su imali izuzetno veliko iskustvo u radu. OSBiH godišnje deminiraju od 2.500 000 do 3.000 000 m². Proces deminiranja koji rade pripadnici OSBiH nije skup. Oprema za deminiranje je oskudna i istekli

su joj resursi, potrebno je obnavljanje, te je u skladu s tim ocijenio da su OSBiH u ovom procesu postigle koliko su mogle.

Zaključio je da bi od izuzetne važnosti bila izmjena Zakona o službi u OSBiH koja bi se odnosila na to da se deminirima u OSBiH produže ugovori o profesionalnoj vojnoj službi sa 35 na 40 godina starosti, kako bi se osiguralo da ljudi postepeno odlaze, da se kontinuirano vrši obuka novih kadrova, te da se više ne bi doveli u situaciju da se smanji kapacitet ljudstva i godišnji bilans deminiranja u BiH za 20 %, kao što je to posljednji put bio slučaj.

Alarmantnom je ocijenio činjenicu da će uslijed nedostatka finansijskih sredstava od 1. 1. 2012. OSBiH morati prekinuti deminiranje.

General-major Anto Jeleč, komandant Operativne komande OSBiH, naglasio je probleme s nedostatkom i zastarjelošću opreme za deminiranje. Ovog momenta potrebno je uložiti oko 2 miliona KM u obnovu opreme. Sve manja je i zainteresiranost mladih vojnika za obuku i rad u jedinicama za deminiranje.

Steeve Gillen, politički savjetnik za ljudska prava u Ambasadi SAD-a, zahvalio se na pozivu predstavnika Ambasade SAD-a na ovakav interresorni sastanak. Naveo je da je pravo svakog čovjeka da živi slobodno bez prijetnji od mina, te da problem deminiranja predstavlja pitanje od izuzetne važnosti za Ambasadu SAD-a u BiH i jedan od prioriteta u radu u narednom periodu. Također je rekao da su njihovi predstavnici tokom ove godine obišli između 60 i 70 potencijalnih lokacija za deminiranje u BiH, s ciljem povećanja njihovog kapaciteta na proces deminiranja u BiH, te izrazio nevjericu činjenicom da punih 16 godina nakon završetka rata u BiH postoji tako veliki broj minskih polja, kao i da ljudi žive u njihovoj neposrednoj blizini. U tom smislu je naveo da Ambasada SAD-a mora raditi partnerski sa ITF-om na tom polju, te da bi u vezi s tim željeli čuti prijedloge institucija BiH koji idu u smjeru ubrzanja ovog procesa i na konkretan način definirati pomoć SAD-a u njemu. Istakao je sjajan odnos sa Komisijom za deminiranje, BHMACH-om i OSBiH, kao i sa Zajedničkom komisijom za odbranu i sigurnost BiH. Naglasio je da će Ambasada SAD-a i nadalje na svaki način pružati pomoć institucijama BiH u ovom procesu, navodeći da to u najvećoj mjeri zavisi i od samog budžeta SAD-a.

Dužanka Majkić je nakon diskusije učesnika sastanka konstatirala da smatra izuzetno značajnim da je prvi put održan sastanak u ovom sastavu.

Problemi su evidentni i brojni te ih treba rješavati u komunikaciji i saradnji koja neće biti opterećena sujetama i podvalama. Resurse imamo, ali ih treba obnoviti. Rezultate imamo, ali treba jasno reći ko radi, a ko dijeli lekcije o tome kako bi se trebalo raditi.

Sravnjenje evidencija o protuminskim akcijama je posao struke gdje najveću odgovornost imaju bh. institucije. Nesuglasice u koordinaciji treba da budu otklonjene, a zakonska rješenja prilagođena stvarnosti i situaciji u kojoj se nalazimo. Kada se cijeni uloga ITF-a, treba da budemo realni i potpuno jasni. Ono što su do sada uradili treba cijeniti, ali i podvrgnuti svakoj i objektivnoj analizi jer se radi o velikom novcu. Novi prijedlog zakona o protuminskim akcijama treba dati odgovore na brojne probleme s kojima se suočavamo, ali

jasno staviti do znanja da se odluke o svim protuminskim akcijama ne mogu donositi bez bh. institucija. Bitna je kontrola, bitno je povjerenje i transparentnost. Nikoga ne treba štedjeti, ali ni optuživati bez argumenata. Za ITF je rekla da treba tražiti rješenja s predstavnicima Vlade SAD-a i Ambasade SAD-a u BiH jer i oni tvrde da ITF nema najbolji imidž i imidž koji mu daje sam njegov naziv.

Naglasila je da će se nastaviti razgovori i to nema alternativu. Oni moraju biti osmišljeni i sa definiranim aktivnostima koje treba pod hitno da poprave stanje u ovoj oblasti.

Na kraju je zamolila da se OSBiH pruži konkretna pomoć, jer one imaju zapažene rezultate u procesu deminiranja, ali je oprema s kojom rade izuzetno zastarjela i od početka naredne godine će zbog navedenog morati obustaviti svoje aktivnosti na ovom polju.

Zahvalila se svima na učešću na ovom sastanku i izrazila zadovoljstvo ovakvim načinom saradnje, te navela da je potrebno da ovakav vid komunikacije postoji kada god se javi problem i da u dalju komunikaciju treba uključiti i predstavnike ITF-a.

Također je izrazila nadu da će BHMACH i Komisija za deminiranje poslati svoj izvještaj Ministarstvu civilnih poslova BiH u vezi sa ovim, iz kojeg će se jasno vidjeti da su prestali uslovi koji nisu doveli do potpisivanja memoranduma.

Zaključila je da sljedeći sastanak treba da sazove Komisija za deminiranje BiH, te da se na njemu govori o konkretnoj realizaciji aktivnosti koje su spomenute tokom ovog sastanka.

**PREDSJEDAVAJUĆA
ZAJEDNIČKE KOMISIJE
Dušanka Majkić**

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a